

Nyhetsbrev nummer 2, 2020

Det har varit ett speciellt år och en period inte bara präglad av höstmörker utan även av pandemi. Flera av CARERs medarbetare och många av våra samarbetspartners har tidvis arbetat i stabsläge eller operativt. Trots detta ser framtiden – för CARER och Framtidens Skadeplats – ljus ut. Vi har förlängda avtal både som forskningscentrum (2020–2023) och forskningsprogram (2021-23).

In i det nya året och för framtiden bär vi med oss erfarenheterna från 2020 och kommer arbeta ännu mer i riktning mot det vi kan bäst – bedriva behovsförankrad, tvärvetenskaplig forskning tillsammans med praktiker och myndigheter från blåljussverige – för ett effektivt responsystem med förmåga till snabb omställning och bästa nyttjande av samhällets gemensamma resurser.

Under 2021 kommer vi bland annat genomföra ett liknande event som den tidigare årligen återkommande Framtidens Skadeplats-konferensen, senare under våren, där vi får återkomma till form givet läget. Vi kommer att samarbeta med MSB för framtida utbildningsinsatser och vi kommer att publicera ett antal rapporter och instruktionsfilmer från Framtidens Skadeplats.

Vi önskar er en riktigt God Jul och ett ännu bättre nytt år med förhoppningsvis ett vaccin på plats!

Sofie Pilemalm, Föreståndare CARER, Professor Informatik

CARER:s forskning och utbildning räddar liv

”Utmärkande för CARER:s verksamhet är dess täta och omfattande samverkan med en rad olika samhällsaktörer. Under senare år har samarbeten utvecklats, inte enbart med blåljuspersonal, SOS Alarm, företag och myndigheter, utan även med andra yrkesgrupper och frivilligorganisationer.”

Så lyder en del av den artikel som [Linköpings universitet](#) publicerat på sin hemsida där CARER presenteras av ett ”impact case” dvs, ett exempel på forskning som får tydliga samhällseffekter.

Arbetet runt civila insatspersoner blir en doktorsavhandling

Fredagen den 19:e februari kl.13:00 försvarar Elina Ramsell sin doktorsavhandling med titeln: Toward ICT-enabled Co-production for Effective Emergency Response. Avhandlingens arbete baseras i mycket på empiri från ett av de första initiativen för samverkan mellan räddningstjänst och civila insatspersoner i Sverige, Förstärkt Medmänniska i Medelpad.

Opponent är Urban Nuldén, docent och Lektor vid Göteborgs universitet. Disputationen anordnas via Zoom och anmälan sker till [Madeleine Nyberg](#)

Vidareutveckling och utvärdering av konceptet Civil insatsperson

I juni 2020 avslutades projektet "Att förhindra och hantera händelser i socio-ekonomiskt utsatta områden: vidareutveckling och utvärdering av konceptet Civil insatsperson i förort (CIP)". Projektet har genomförts av Linköpings Universitet i samarbete med United Eyes AB, och finansierats av Brandforsk. Ett webinarium genomfördes och en rapport har publicerats. Du finner dessa på följande länk:

[Att förhindra och hantera händelser i socio-ekonomiskt utsatta områden: vidareutveckling och utvärdering av konceptet Civil insatsperson i förort \(CIP\) – Brandforsk](#)

Rapporten har även parallell-publicerats som CAREER rapport 30 (se Nya publikationer).

KVART och FRITO- nya projekt finansierade av Trafikverket

CARER genomför under perioden aug 2020 – aug 2021 två forskningsprojekt med finansiering av Trafikverket som behandlar transportsystemets funktion under kriser och vid högre beredskap.

Kvantitativa modeller för ett robust och resilient transportsystem (KVART) har syftet att undersöka möjligheten att använda kvantitativa modeller för att öka robustheten och resiliensen hos det svenska transportsystemet.

Framtidsscenarier inom transportområdet i kris och krig (FRITO) syftar till att stödja kunskapsutveckling, framtagande av nya metoder och verktyg, samt skapa underlag för efterföljande analyser för ökad robusthet och resiliens inom transportområdet, genom att ta fram och beskriva ett antal tänkbara framtidsscenarier

Vill du veta mer? Kontakta [Tobias Andersson Granberg](#)

Utvärdering av särskild sjukvårdsledning under Covid-19 - evidensbaserad utveckling för resilient ledning i framtida kriser

Carl-Oscar Jonson, forskare inom CAREER och Katastrofmedicinskt centrum, har fått medel från AFA försäkring för att undersöka hur särskild sjukvårdsledning på regional nivå i Östergötland har arbetat under Covid-19 pandemin. Syftet är att öka kunskapen om organisation av sjukvårdsarbete i händelse av kris.

Projektet väntas pågå i ett år och leda till förslag på hur till exempel arbetsprocess och teknisk beredskap kan förbättras vid sjukvårdsledning i kris.

Läs mer på [Region Östergötlands hemsida](#).

Kontaktperson: [Carl-Oscar Jonson](#)

Nationella nätverket för samverkan om efterforskning

Det nationella nätverket för samverkan mellan forskare praktiker, frivilliga och utbildning i efterforskning av saknade och försvunna personer (NEFP) bildades i samband med en gästföreläsning om efterforskning hos CARER 2019. Tillsammans med Polisen, högskolan i Borås och Södertörns högskola söktes konferenspengar för en konferens 2020. Den, liksom många andra aktiviteter ställdes dock in 2020 på grund av pandemin. I vår genomförs nätverkets konferens som videokonferens som blir både bredare och längre eftersom det går att ta in fler personer och genomföra ganska självständiga parallella seminarier.

– I år blir det definitivt ett UAV-spår. Det händer mycket på det området, säger Rebecca Stenberg. Jag hoppas också på ett spår om profilering. Där finns mycket att prata om och att utveckla.

För mer information kontakta [Rebecca Stenberg](#)

Effektiv hantering av multipla naturhändelser (EMMUNE)

Den 3 december höll det första referensgruppsmötet i [EMMUNE](#) projektet. Trots att det hölls digitalt, blev det mycket diskussion och goda synpunkter som tacksamt togs emot av projektdeltagarna.

Håll utkik efter den första rapporten från projektet som kommer att publiceras tidigt 2021!

Kunskapsnätverket för räddningstjänster som samverkar med frivilliga

Nätverket för blåljusverksamheter som samverkar med frivilliga, CIP-nätverket, var en aktivitet som drabbades av pandemin och sköts upp till hösten. Vid ett inledande möte i Zoom, konstaterades både att mycket verksamhet nu skedde med försiktighet eller går på sparlåga men att ambitionen att utveckla sådan samverkan kvarstår, liksom behovet av bra utlarmningsstöd.

Företrädare för SOS Alarm presenterade sitt läge och konstaterade att även om mycket arbete med en app gjorts, återstår en hel del för att den ska vara fullständigt pålitlig och robust. Dialogen med SOS Alarm kommer att fortsätta under våren.

Intressant är att de räddningstjänster som har verksamhet med frivilliga arbetar ganska olika vilket visar på en intressant bredd av verksamheter.

För mer information kontakta [Rebecca Stenberg](#)

”Det blöder jättemycket säger du, kan du uppskatta hur mycket?”

Hur ser en livshotande blödning ut? Massiv blödning kan leda till döden inom några minuter, och vid skadehändelser är det ofta en förbipasserande lekman, en novis, som börjar omhändertagandet av en patient genom att ringa 112 och hjälpa till. Forskare vid KMC och Old Dominion University har studerat hur lekmän visuellt uppskattar blodförlust och hur allvarlig en blödning är. Området är inte beforskat tidigare, då studier på uppskattning av blodförlust främst har utförts på medicinskt kunniga, och olika situationsbetingade faktorer inverkan på hur exakta uppskattningarna är har inte undersökts.

Artikeln som helhet finns att läsa på [Katastrofmedicins hemsida](#)

Kontaktpersoner: [Carl-Oscar Jonson](#) & [Erik Prytz](#)

Studenter i forskningsprojekt om Polisens metoder

Forskningen om efterforskning av försvunna personer har fortsatt med ett projekt inriktat mot att jämföra vissa delar av Polisens arbetssätt i Sverige, Skottland och England som ett samverkansprojekt mellan CARER, Polisen och studenter i företagsekonomi som läste en kurs i vetenskapliga metoder.

I våras fick studenter arbeta med ett fiktivt fall av försvinnande som de skulle först använda och sedan jämföra metoder på. Turligt nog hann de precis genomföra detta innan Corona slog till eftersom det bestod i mycket diskussioner och grupparbeten. Det gjordes många duktiga insatser i uppgiften som var examinerad och resultaten förvånade genom att peka på faktorer som var oväntade men viktiga i jämförelsen.

Några resultat kunde ansvarig inom Polisen för kompetensutveckling inom efterforskning av försvunna, ta med sig direkt. Andra resultat pekade på vikten av att se närmare på andra former av profilering både för efterforskning men också andra former av räddning.

En rapport från projektet är under publicering och kommer under våren – lagom till nästa kursomgång i vetenskapliga metoder när nya områden av efterforskning ska studeras i samverkan med Polisen. <https://liu.se/nyhet/ovning-i-efterforskning-hjalper-polis-och-forskare>

För mer information kontakta [Rebecca Stenberg](#)

Memorandum of Understanding mellan CARER och Kingston University

Ett Memorandum of Understanding har skrivits mellan CARER och Kingston University, UK, för att formalisera ett pågående samarbete. Parterna är överens om att fortsätta samverka kring bland annat gemensam forskning, ansökningar och student- och forskarutbyten.

För mer information kontakta [Tobias Andersson Granberg](#)

Nationellt kunskapscentrum i traumatologi

Sedan den 1:a december är [Katastrofmedicinskt centrum](#) ett av Socialstyrelsens nationella kunskapscentrum i katastrofmedicin, med inriktning på traumatologi. Uppdraget innebär att KMC bistår med expertrådgivning, omvärldsanalys och omvärldsbevakning inom kunskapsområdet och en årlig översikt över forskningsfältet.

”KMC kan nu utveckla det nätverk av forskare och experter som finns inom traumatologi, med utgångspunkt i Östergötland. Vi ser framför oss ett nära samarbete med myndigheter, regioner, militära och civila organisationer, forskare och sakkunniga från Sverige och världen. Med den grunden kan vi fånga in olika kunskapsbehov och tillhandahålla en aktuell bild av den evidens som utvecklas” säger [Carl-Oscar Jonson](#).

Grattis säger vi!

Policing and emergency services in Sweden

CARER deltog i COLLOQUIUM: SAFETY, RESILIENCE AND COMMUNITY den 29 SEPTEMBER 2020, organiserat av Kungliga Tekniska Högskolan (KTH). Hela sessionen där Tobias Andersson Granberg pratade om ”Comparing planned and response times for fire services in Sweden” kan ses här: https://play.kth.se/media/Session+12/0_dmc44v1

Coroniserad universitetsundervisning i organisation med blåljusgäster

Stor osäkerhet rådde om höstens kurser på LIU skulle bedrivas på campus eller elektroniskt. Frånsett en inledande föreläsning gavs kursen för 110 ekonomistudenter helt och hållet i Videokonferensen Zoom. För att både utnyttja de möjligheter videokonferens ger och samtidigt ge intressanta exempel fyrfaldigades den årliga CARER-föreläsningen med gäster från både Polis och räddningstjänst och teknikutveckling.

Det är inte riktigt vad studenter i företagsekonomi väntar sig men exemplen på samverkan, ledarskap och vikten av en bra organisationskultur gav tydliga spår i diskussionerna i de efterföljande studentarbetena. Att temat elände och kris genom gästföreläsningarnas inriktning redan fanns på bordet gjorde det möjligt för studenterna att lätta på trycket och oron i tal och skrift.

Var ska vi bygga brandstationen?

Under [LiUs populärvetenskapliga vecka](#) hölls många intressanta presentationer av LiUs forskare. En av dem var ”Blåljuslogistik - Var ska vi bygga brandstationen?” av Tobias Andersson Granberg. Den finns nu på YouTube, för den intresserade: <https://www.youtube.com/watch?v=g3JXYOuH8Lc>.

Nya publikationer

Nedan följer exempel på vetenskapliga publikationer under perioden april till december 2020. Ytterligare publikationer samt våra rapporter på svenska kan du läsa om på hemsidan;

<https://liu.se/forskning/carer?l=sv>

- Philips, R., Friberg, M., Lantz Cronqvist, M., Jonson C.-O. and Prytz, E. [*Visual estimates of blood loss by medical laypeople: Effects of blood loss volume, victim gender, and perspective.*](#) PLOS ONE 15(11): e0242096.
<https://doi.org/10.1371/journal.pone.0242096>
- Pilemalm, S. (2020) [*Volunteer Co-production in Emergency Management in Excluded Areas Using Civil Citizens and Semi-professionals as First Responders*](#) JEDEM, 12 (1) DOI: <https://doi.org/10.29379/jedem.v12i1.583>
- Pilemalm, S., Grahn, O., & Källgården P (2020). *Att förhindra och hantera händelser i socio-ekonomiskt utsatta områden: vidareutveckling och utvärdering av konceptet Civil insatsperson i förort.* CARER Rapport 30. [CARER rapportserie- Linköpings universitet](#)
- Strauss-Riggs, K., D. Kirsch, T., Prytz, E., C.Hunt, R., Jonson, C.-O., Krohmer, J, Nemeth, I and Goolsby, C (2020). [Recommended Process Outcome Measures for Stop The Bleed Education Programs](#)